Muistio

Tiina Haapasalo
Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka

16.11.2020

Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Verkkojen Eurooppa -välineen perustaminen

EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä on saavutettu kokonaisratkaisu. Liikenneinfraan liittyvästä Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitetaan liikennesektorin hankkeita 11,4 miljardilla eurolla. Koheesiomaiden liikennehankkeisiin käytetään 10 miljardia euroa ja sotilaallisen liikkuvuuden hakkeisiin 1,5 miljardia euroa. Liikennehankkeiden rahoitus supistuu edellisen kauden rahoituskehykseen verrattuna.

Verkkojen Eurooppa -välineellä kehitetään TEN-verkkoja niin, että ydinverkot olisivat valmiit 2030 mennessä. Pääosa rahoituksesta kohdennetaan ydinverkkokäytäviin, joita on yhdeksän. **Suomen kannalta oleellista ja erinomaista on Pohjanmeren-Baltian ydinverkkokäytävän jatkaminen Helsingistä läpi Suomen Tornioon ja Luulajaan.** Tämä tuo mm. koko pääradan EU-tukikelpoisten hankkeiden joukkoon. Toinen Suomessa sijaitseva ydinverkkokäytävän osa on Turku/Naantali-Helsinki-Hamina/Kotka- Venäjän raja.

Suomessa valmistellaan 12-vuotista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Valmistelussa on todettu, että pääteiden akuutti parantamistarve on 2–3 miljardia euroa ja pääratojen parantamistarve on 1,5–2 miljardia euroa. Elinkeinoelämän keskusliitto EK toivoo, että suunnitelman rahoitustaso vastaa valtion pääliikenneverkon liikenteen kysyntää ja kehittämistarpeita. On tärkeää, että suunnitelmassa kuvataan yritystoiminnalle riittävällä tarkkuudella, miten pääliikenneverkkoja kehitetään jatkossa.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmalla tulisi varmistaa tulevan EU-rahoituskauden 2021–2027 tukimahdollisuuksien maksimaalinen hyödyntäminen ydinverkkokäytävillä ja sotilaallisen liikkuvuuden yhteishankkeissa.

Suomen EU-rahoituksen saanto liikenneväyliin on ollut aiemmin erittäin vähäinen samaan aikaan, kun Suomen lähiympäristöön kohdistuu merkittävää EU-rahoitusta. Tällaisia kohteita ovat Rail Baltica, Tanskan Fehmarnbeltin tunneli sekä kaksoisraiteen suunnittelu Narvikiin.

EU:n uuden budjettikauden aikana Suomella on parempi mahdollisuus rahoitustukeen sekä laajennetun ydinverkkokäytävän että paremman kansallisen suunnitelmavalmiuden ansiosta.

Lisäksi Suomen tuki Rail Baltica -hankkeelle on edelleen tärkeä, jotta uusi raideyhteys ja logistiikan reitti EU:n keskeisille markkina-alueille valmistuisi suunnitelmien mukaan.